

PROGRAM CERTYFIKACJI PERSONELU
OCHRONY KATODOWEJ WG NORMY PN-EN 15257:2008
CERTIFICATION PROGRAM OF CATHODIC PROTECTION
PERSONNEL ACCORDING TO PN-EN 15257:2008

Marta Wojas, Magdalena Maj

Urząd Dozoru Technicznego, Jednostka Certyfikująca Osoby UDT-CERT

Słowa kluczowe: certyfikacja, certyfikacja personelu, ochrona katodowa
Keywords: certification, certification of personnel, cathodic protection

Streszczenie

Referat przedstawia propozycję programu Jednostki Certyfikującej Osoby UDT-CERT dotyczącego certyfikacji personelu ochrony katodowej. Program łączy wymagania normy PN-EN 15257:2008 Ochrona Katodowa – Poziomy kompetencji i certyfikacja personelu ochrony katodowej oraz normy PN-EN ISO/IEC 17024:2004 Ocena zgodności – Ogólne wymagania dotyczące jednostek certyfikujących osoby.

Summary

The paper presents a proposal certification scheme written by Certification Body UDT-CERT for cathodic protection personnel. The proposal of certification scheme combines requirements of PN-EN 15257:2008 Cathodic protection – Competence levels and certification of cathodic protection personnel and PN-EN ISO/IEC 17024:2004 Conformity assessment – General requirements for bodies operating certification of persons.

Kilka słów o Jednostce Certyfikującej Osoby UDT-CERT

Urząd Dozoru Technicznego jest instytucją nadzorującą działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa urządzeń technicznych, które mogą stwarzać zagrożenie dla życia, mienia i środowiska.

Urząd Dozoru Technicznego kontynuuje działalność Warszawskiego Stowarzyszenia dla Dozoru nad Kotłami Parowymi, utworzonego 7 stycznia 1911 roku. Działalność instytucji dozoru technicznego została ujednoczona w ramach struktury krajowej poprzez powołanie w 1950 roku Urzędu Dozoru Technicznego.

Urząd Dozoru Technicznego działając jako Jednostka Certyfikująca Osoby UDT-CERT zwana dalej JCO UDT-CERT, spełnia wymagania normy PN-EN ISO/IEC 17024:2004 „Ocena zgodności. Ogólne wymagania dotyczące jednostek certyfikujących osoby”.

Zostało to potwierdzone certyfikatem akredytacji Nr **AC 088** wydanym przez Polskie Centrum Akredytacji. Zakres akredytacji obejmuje oferowane programy certyfikacji:

- personelu badań nieniszczących,
- nadzoru spawalniczego,
- osób wykonujących połączenia nierozłączne (spajaczy),
- osób napełniających przenośne zbiorniki ciśnieniowe i osób obsługujących oraz konserwujących urządzenia transportu bliskiego.

JCO UDT-CERT oferuje również certyfikację osób odpowiedzialnych za bezpieczeństwo funkcjonalne. JCO UDT-CERT prowadzi ocenę Ośrodków szkoleniowych i egzaminacyjnych w zakresie:

- programów szkolenia
- bazy szkoleniowej (pomieszczenia, sprzęt i wyposażenie pomiarowo-badawcze)
- kompetencji personelu prowadzącego szkolenia

JCO UDT-CERT dysponuje dużym potencjałem ludzkim w postaci ekspertów i audytorów w 29 oddziałach na terenie całej Polski. Szeroki zakres działalności, wysokie kwalifikacje i kompetencje pracowników oraz najwyższajakość świadczonych usług pozwoliły UDT-CERT stać się marką znaną w Polsce i za granicą.

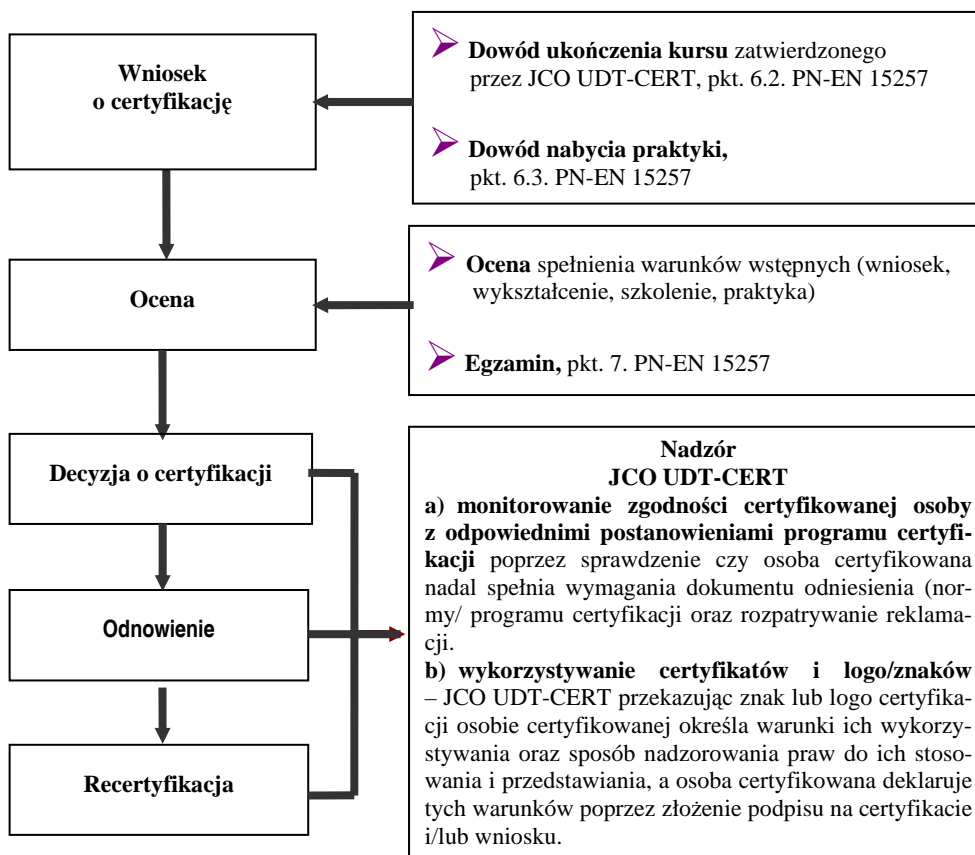
1. Wstęp – podstawowe pojęcia

Przez pojęcie „certyfikacji” rozumiemy postępowanie, w którym trzecia strona sprawdza i daje pisemne zapewnienie, że obiekt, proces, usługa, itp. spełnia wyspecyfikowane wymagania. Trzecia strona oznacza organizację niezależną, zarówno od strony pierwszej (dostawcy, wytwórcy, wykonawcy), jak i drugiej (klienta, odbiorcy).

Podstawą certyfikacji są **dokumenty odniesienia**, określające wymagania, jakie powinien spełnić certyfikowany wyrób, proces, usługa, osoba lub organizacja. Najczęściej podstawą certyfikacji są odpowiednie **normy** lub **branżowe specyfikacje techniczne**. Proces certyfikacji przeprowadza **jednostka certyfikująca**.

Certyfikacja personelu jest jednym ze sposobów zapewnienia, że certyfikowana osoba spełnia wymagania odpowiedniego programu certyfikacji. Podstawowym i nadrzędnym dokumentem odniesienia stawiającym wymagania i wytyczne do prawidłowego przeprowadzania procesów certyfikacji personelu jest norma PN-EN ISO/IEC 17024:2004 „Ocena zgodności. Ogólne wymagania dotyczące jednostek certyfikujących osoby”. Natomiast norma PN-EN 15257:2008 „Ochrona katodowa. Poziomy kompetencji i certyfikacja personelu

ochrony katodowej” opisuje szczegółowo i definiuje trzy poziomy kompetencji personelu działającego w dziedzinie ochrony katodowej obejmujące przeglądy, projektowanie, instalowanie, testowanie i konserwacje. Precyzuje wymagania dotyczące szkolenia, doświadczenia zawodowego i oceniania kompetencji personelu niezbędne do przeprowadzania procesów certyfikacji na różnych poziomach kompetencji. Certyfikacja personelu ochrony katodowej odbywa się zgodnie ze schematem przedstawionym na rys. 1.

Rys. 1. Schemat procesu certyfikacji personelu ochrony katodowej wg wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17024:2004

2. Norma PN-EN ISO/IEC 17024:2004

Rozdział ten poświęcony najważniejszym wymaganiom stawianym jednostkom certyfikującym osoby określone w normie PN-EN ISO/IEC 17024:2004. Spełniając wszystkie wymagania w/w normy oraz dokumentów odniesienia, stanowiącymi podstawę certyfikacji, jednostka może ubiegać się o akredytację Polskiego Centrum Akredytacji. Jednostka certyfikująca osoby powinna:

1. określić **politykę i dokumenty** dotyczące udzielania, utrzymywania, wznawiania, rozszerzania i ograniczania zakresu certyfikacji oraz zawieszania i cofania certyfikacji.

- Dokumenty te powinny być powiązane z kryteriami stanowiącymi podstawę certyfikacji, zgodne ze wszystkimi stosownymi przepisami oraz stosowane uczciwie i sprawiedliwie wobec wszystkich kandydatów,
2. posiadać **strukturę organizacyjną** zapewniającą, aby strony zainteresowane miały do niej zaufanie co do jej kompetencji, bezstronności i uczciwości. JCO UDT-CERT gwarantuje swoją kompetencję, bezstronność i uczciwość oferowanych programów certyfikacji poprzez ustanowienie Rady Zarządzającej ds. Certyfikacji, Komitetów Programowych dla każdego rodzaju certyfikacji, określenie i przestrzeganie wymagań dla wszystkich osób uczestniczących w procesie certyfikacji (personel, egzaminatorzy, eksperci, itp.),
 3. ustanowić **strukturę gwarantującą bezstronność**. Struktura ta umożliwia wszystkim stronom istotnie zainteresowanym udział w tworzeniu polityki i zasada dotyczących zakresu i działania systemu certyfikacji, bez dominacji interesów którejkolwiek ze stron. Zarządzeniem Prezesa UDT powołano Radę Zarządzającą ds. Certyfikacji, której celem jest nadzorować i chronić bezstronność przy realizacji usług UDT-CERT. W skład Rady wchodzi przedstawiciele wytwórców/dostawców, klientów wytwórców i dostawców, jednostek dozoru technicznego, organizacji naukowo-badawczych i instytucji naukowo-technicznych,
 4. ustanowić **Komitet Programowy** odpowiedzialny za opracowanie i utrzymywanie programu certyfikacji dla każdego prowadzonego przez jednostkę rodzaju certyfikacji. Komitet Programowy ma reprezentować interesy wszystkich stron istotnie zainteresowanych danym programem certyfikacji, bez dominacji interesów którejkolwiek ze stron i zapewnia fachowość oraz rzetelność opinii i ocen,
 5. utrzymywać w poufności wszystkie informacje uzyskane w procesie jej działania poprzez **zobowiązania**, które można wyegzekwować na drodze prawnej. Zobowiązania te powinny dotyczyć wszystkich osób pracujących w jednostce, łącznie z członkami komitetów oraz zewnętrznymi jednostkami lub osobami działającymi w jej imieniu
 6. określić proces opracowywania i utrzymywania **programów certyfikacji**, uwzględniając przegląd i walidację przez Komitet Programowy. Ważne jest, aby programy certyfikacji były ustanowione tylko w odpowiedzi na konkretne wymagania władz lub wykazane potrzeby rynku,
 7. określić **metody i mechanizmy**, które należy wykorzystywać do oceny kompetencji kandydatów. Kryteria te powinny być ustalone na podstawie normy PN-EN ISO/IEC 17024:2004 oraz innych właściwych dokumentów,
 8. posiadać udokumentowany **system zarządzania**,
 9. prowadzić i utrzymywać system **zapisów** by wykazywać, że proces certyfikacji został skutecznie zrealizowany. Zapisy należy identyfikować, zarządzać nimi i niszczyć je w sposób zapewniający rzetelność procesu i zachowanie poufności informacji,
 10. wszystko co ma związek z egzaminami **zabezpieczyć przed ujawnieniem** przez cały okres wykorzystywania,
 11. podejmować kroki w celu zapewnienia, że nie są zagrożone **poufność i bezstronność** egzaminów mogące wynikać z konfliktu interesów,
 12. zatrudniać wystarczająco liczny **personel** o wykształceniu, wyszkoleniu, wiedzy technicznej i doświadczeniu niezbędnych do wykonywania działań związanych z certyfikacją.

Jednostka certyfikująca nie powinna:

1. oferować lub prowadzić **szkolenia**,
2. **ograniczać dostęp do certyfikacji** przez stawianie nieuzasadnionych wymagań finansowych lub innych warunków, takich jak członkostwo w stowarzyszeniu lub ugrupowaniu.

3. Poziomy kompetencji personelu ochrony katodowej

Norma PN-EN 15257 szczegółowo precyzuje trzy poziomy kompetencji personelu ochrony katodowej, na jakim może być certyfikowany w zależności od jej kompetencji w poszczególnych sektorach zastosowań:

1. Poziom 1

Osoba certyfikowana na poziomie 1-szym powinna wykazać się zarysem wiedzy dotyczącej:

- a) podstaw elektryczności, korozji i powłok;
- b) ochrony katodowej i technik pomiarowych;
- c) zasad bezpieczeństwa i stosownych norm dotyczących ochrony katodowej.

Osoba powinna być kompetentna do wykonywania zadań zgodnie z pisemną instrukcją techniczną i pod nadzorem personelu poziomu 2-go lub 3-go. Personel poziomu 1-szego powinien być kompetentny w:

1. sprawdzaniu ważności kalibracji sprzętu pomiarowego i testującego stosowanego w ochronie katodowej;
2. przeprowadzaniu pomiarów i testów zgodnie z instrukcją;
3. rejestrowaniu i klasyfikacji wyników pomiarów i testów;
4. przedstawianiu wyników w zrozumiałej formie;
5. nadzorowaniu i przeprowadzaniu inspekcji i badań podczas instalacji systemów ochrony katodowej;
6. przeprowadzaniu rutynowych prac konserwacyjnych systemów ochrony katodowej.

Personel poziomu 1-szego nie może być odpowiedzialny za dobór metody bądź techniki badawczej, ani za przygotowanie pisemnej instrukcji technicznej, czy też za interpretację wyników badań.

Osoba certyfikowana na poziomie 1 powinna być zdolna wykonywać stosowne pomiary, za pomocą których można oceniać działanie systemów ochrony katodowej. Pomiary te należy przeprowadzać zgodnie z pisemnymi instrukcjami od i pod nadzorem personelu poziomu 2 i 3. Rolą personelu poziomu 1 nie jest interpretacja zebranych danych.

2. Poziom 2

Dodatkowo oprócz kompetencji personelu poziomu 1, osoba certyfikowana na poziomie 2-gim powinna wykazać się kompetencją w zakresie:

- a) ogólnych podstaw ochrony przeciwkorozyjnej i ochrony katodowej;
- b) podstaw elektryczności;
- c) roli powłok i ich wpływu na ochronę katodową;
- d) szczegółowej znajomości procedur badawczych ochrony katodowej i zasad bezpieczeństwa.

Personel poziomu 2-go powinien być kompetentny w:

1. przeprowadzaniu i nadzorowaniu wszystkich obowiązków poziomu 1-go;
2. udzielaniu porad personelowi poziomu 1-go;

3. wyborze techniki pomiarowej i badawczej ochrony katodowej do wymaganych celów;
4. określeniu ograniczeń stosowania metody badawczej zgodnie z ustanowionymi procedurami;
5. przekładaniu norm i specyfikacji z zakresu pomiarów i badań ochrony katodowej na pisemne instrukcje techniczne dotyczące pomiarów i badań, rutynowej konserwacji i procedur instalacyjnych ochrony katodowej;
6. nastawianiu sprzętu pomiarowego i testującego oraz weryfikacji nastaw urządzeń;
7. porządkowaniu i przedstawianiu wyników pomiarów i badań w zakresie ochrony katodowej;
8. interpretacji i ocenie wyników zgodnie z odnośnymi normami, kodeksami lub specyfikacjami;
9. określaniu rutynowych działań zaradczych;
10. podejmowaniu prostych prac projektowych ochrony katodowej pod nadzorem osoby certyfikowanej poziomu 3-go. Jeśli nie zabraniają tego lokalne przepisy, osoba certyfikowana na poziomie 2-gim może zgodnie z ustanowionymi procedurami podjąć się bez nadzoru w znanym środowisku prostych prac projektowych ochrony katodowej;
11. nadzorowaniu i sprawdzaniu instalacji układów ochrony katodowej;
12. odbiorze technicznym układów ochrony katodowej pod odpowiedzialnością osoby certyfikowanej na poziomie 3-go. Jeśli nie zabraniają tego lokalne przepisy, osoba certyfikowana na poziomie 2-gim może zgodnie z ustanowionymi procedurami podjąć się bez nadzoru w znanym środowisku odbioru technicznego prostych układów ochrony katodowej;
13. podejmowaniu konserwacji układu ochrony katodowej.

Osoba wykazująca się kwalifikacjami poziomu 2-go powinna rozumieć i być kompetentna w wykonywaniu zadań ochrony katodowej zgodnie z ustanowionymi i uznanymi procedurami.

Osoba certyfikowana na poziomie 2 powinna być zdolna przeprowadzać pomiary i oceny ochrony katodowej zgodnie z ustalonymi metodami. Powinna też umieć projektować proste systemy ochrony katodowej, np. takie, gdzie projekt realizowany jest według określonych i identyfikowanych, możliwych do kontroli kroków proceduralnych, jak zostało to określone i uzgodnione przez personel poziomu 3. Personel poziomu 2 nie powinien podejmować się żadnych projektów ochrony katodowej, gdzie nie istnieją wcześniej ustalone parametry, czy kroki proceduralne. Osoba ta posiada umiejętności poziomu 1 i wyższego.

3. Poziom 3

Osoba certyfikowana na poziomie 3-cim powinna wykazać się:

- a) szczegółową znajomością teorii korozji, podstaw elektryczności, projektowania, instalowania, odbioru technicznego, testowania i oceniania skuteczności ochrony katodowej, włączając względy bezpieczeństwa, w co najmniej jednym sektorze stosowania;
- b) kompetencją w podejmowaniu bez nadzoru prac projektowych układów ochrony katodowej w co najmniej jednym sektorze stosowania;
- c) wystarczającą wiedzą teoretyczną i doświadczeniem praktycznym w zakresie ochrony katodowej, aby wytypować odpowiednie metody testowania, wymagania odnośnie przeglądów i kryteria ochrony katodowej;
- d) kompetencją w ocenianiu i interpretowaniu osiągniętych wyników ochrony katodowej zgodnie z istniejącymi normami, kodeksami i specyfikacjami;

- e) kompetencją, aby pomóc ustalić kryteria odnośnie testowania i osiągniętych wyników tam, gdzie nie są one dostępne;
- f) ogólną znajomością ochrony katodowej w innych sektorach stosowania.

Personel poziomu 3-go powinien być kompetentny w:

1. projektowaniu systemów ochrony katodowej;
2. ustanawianiu i autoryzacji procedur pomiarowych i badawczych ochrony katodowej;
3. interpretacji norm, kodeksów, specyfikacji i procedur;
4. wyznaczaniu poszczególnych metod i procedur badawczych ochrony katodowej, które należy zastosować;
5. interpretacji otrzymanych wyników pomiarów i badań ochrony katodowej oraz wykorzystaniu ich do weryfikacji skuteczności ochrony;
6. określaniu wszelkich działań zaradczych;
7. przeprowadzaniu, nadzorowaniu i zatwierdzaniu wszystkich obowiązków dla poziomu 1 i 2;
8. podejmowaniu pełnej odpowiedzialności technicznej za ośrodek szkoleniowy lub ośrodek egzaminacyjny i kadre.

Personel poziomu 3 może być upoważniony przez ośrodek certyfikujący lub jego pełnomocnika do zarządzania i nadzorowania w ich imieniu szkoleniami i/lub egzaminami na poziomach 1 i 2.

Osoba certyfikowana na poziomie 3 powinna być zdolna wyznaczać zasady postępowania przy wyborze, projektowaniu i monitorowaniu systemów ochrony katodowej. W tym celu powinna umieć rozważyć wszelkie aspekty techniczne, finansowe i bezpieczeństwa. Osoba ta musi posiadać umiejętności poziomu 2 i wyższego. Powinna umieć przygotowywać pisemne instrukcje dla wszystkich zadań personelu poziomu 1 i 2 oraz oceniać wszelkie dane z nich zebrane.

Szczegółowy opis zadań, jakie może wykonywać osoba certyfikowana na poszczególnym poziomie znajduje się w załączniku B do normy PN-EN 15257:2008.

4. Szkolenie

Norma wymaga, aby szkolenia uprawniające do certyfikacji personelu ochrony katodowej były przeprowadzane zgodnie z formalnym i udokumentowanym programem. Szkolenie może być przez pracodawcę kandydata, uznany kurs w ośrodku szkoleniowym lub przez samokształcenie. Zarówno na poziom 1 jak i 2 wymagane jest odbycie minimum 40 godzin formalnego szkolenia dla każdego sektora zastosowań. To znaczy, że w przypadku kandydatów, którzy przystępują do certyfikacji bezpośrednio na poziom 2 muszą oni odbyć minimum 80 godzin szkolenia.

Program szkolenia powinien obejmować zajęcia teoretyczne i praktyczne. Kandydaci przystępujący do certyfikacji na poziomie 3 powinni uzyskać wymagane kompetencje i kwalifikacje poprzez:

- a) uzyskanie stosownego stopnia inżynierskiego lub naukowego lub ukończenie studiów podyplomowych w renomowanej uczelni wyższej,
- b) uczestnictwo w kursach szkoleniowych, konferencjach i/lub seminariach,
- c) studiowanie podręczników inżynierskich lub naukowych, czasopism i innych materiałów specjalistycznych.

Kandydat musi dostarczyć jednostce certyfikującej udokumentowane dowody w/w aktywności oraz zdobytego doświadczenia, wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych w zakresie ochrony katodowej.

5. Doświadczenie zawodowe

Kandydat powinien nabyć praktykę zawodową przed przystąpieniem do certyfikacji. Udokumentowana praktyka musi być potwierdzona przez pracodawcę lub niezależne osoby udzielające referencji.

Kandydaci powinni wykazać, że spełniają, co najmniej 50% spośród wymagań podanych w poniższej tabeli odnośnie minimalnego całkowitego doświadczenia w sektorze zastosowań, w którym ubiegają się o certyfikację. Minimalny okres doświadczenia zawodowego w ochronie katodowej wymagane do certyfikacji przedstawia tabela 1.

Tab. 1. Minimalny okres doświadczenia zawodowego

Poziom docelowy	Kwalifikacje edukacyjne kandydatów w odpowiednich dyscyplinach naukowych lub inżynierskich	Minimalna całkowita liczba lat doświadczenia w ochronie katodowej
1	Wszystkie przypadki	1
2	Specjalistyczne wykształcenie w dziedzinie korozji	2
	Wykształcenie techniczne	3
	Wszystkie inne przypadki	4
3	Specjalistyczne wykształcenie w dziedzinie korozji	5, jeśli ocena lub 3, jeśli egzamin
	Wykształcenie techniczne	8, jeśli ocena lub 5, jeśli egzamin
	Wszystkie inne przypadki	12, jeśli ocena lub 8, jeśli egzamin

6. Ocenianie kompetencji personelu ochrony katodowej – egzaminy

Ocenianie kompetencji poziomu 1 i 2 powinno odbywać się poprzez egzaminy przeprowadzane zgodnie z zasadami ustanowionymi przez jednostkę certyfikującą. Dla poziomu 3 ocena jest przeprowadzana na podstawie szczegółowo udokumentowanego dorobku ewentualnie egzaminie.

1. Egzaminy dla poziomu 1 i 2 składają się z trzech sesji egzaminacyjnych:
 - dwie teoretyczne:
 1. Sesja egzaminacyjna z części wspólnej. Składa się z pytań z wiedzy ogólnej z zakresu zjawisk korozyjnych, ochrony katodowej i roli powłok, zgodnie z wymaganiami kompetencji określonych dla poziomu 1 i 2.
 2. Sesja egzaminacyjna sektorowa z teorii. Składa się z pytań pisemnych dotyczących procesów i procedur badawczych stosowanych w ramach danego sektora zastosowań.
 - jedna praktyczna:
 3. sesja egzaminacyjna sektorowa z praktyki. Przeprowadzana jest na konstrukcjach lub symulowanych konstrukcjach i układach. Egzamin ten dla kandydatów poziomu 1 składa się z: obsługi przyrządów w celu zebrania dokładnych danych; przeprowadzania regulacji urządzeń ochrony katodowej, niezbędnej dla uzyskania określonych wyników; rejestracji i przedstawiania wyników. Dla kandydatów poziomu 2 składa się z: sporządzenia pisemne-

go raportu z interpretacją wyników; sporządzenia pisemnych instrukcji do wykonania zadań poziomu 1; interpretacji specyficznych problemów ochrony katodowej.

Egzaminy muszą być przeprowadzane w ocenionych i zatwierdzonych przez jednostkę certyfikującą ośrodkach egzaminacyjnych.

Za pilnowanie, ocenianie i zatwierdzanie egzaminów odpowiedzialny jest przynajmniej jeden egzaminator, który nie szkolił kandydata oraz zaświadczył o swojej obiektywności i poufności informacji uzyskanych w trakcie tego procesu.

Każda sesja egzaminacyjna jest oceniana osobno poprzez porównanie z wzorcowymi odpowiedziami.

Norma uwzględniła również przypadek egzaminu poprawkowego, do którego kandydat może przystąpić nie później niż 12 miesięcy od daty pierwszego egzaminu.

Osoby certyfikowane chcące rozszerzyć zakres certyfikatu o kolejny sektor zastosowań przystępują tylko do sesji egzaminacyjnych sektorowych z teorii i praktyki z nowego sektora zastosowań.

Egzamin kończy się przeglądem wyników sesji egzaminacyjnych oraz wydaniem rekomendacji do zatwierdzenia kandydata do certyfikacji przez komisję oceniającą ustanowioną przez jednostkę certyfikującą.

2. Kompetencje kandydatów na poziom 3 są oceniane przez komisję oceniającą na podstawie udokumentowanego dossier ze szczegółowym podaniem:

- wykształcenia, kwalifikacji naukowych i inżynierskich,
- zakresu doświadczenia w sektorze zastosowań,
- przykładów dokumentacji projektowej, raportów i opracowań technicznych opracowanych przez kandydata.

Dorobek ten musi być poświadczony przez przynajmniej dwóch niezależnych osób udzielających referencji, zaznajomionych z dorobkiem kandydata.

Norma podaje trzy możliwe sposoby przeprowadzenia tej oceny:

- 1) przygotowanie określonych dokumentów w celu wykazania praktycznej i teoretycznej wiedzy i kompetencji,
- 2) prezentacji kandydata przed komisją oceni,
- 3) egzamin ogólny lub sektorowy z teorii.

7. Certyfikat

Jednostka certyfikująca ma obowiązek wydać certyfikat i/lub legitymację kandydatowi, który spełnił wszystkie wymagania dotyczące certyfikacji (wykształcenie, szkolenie, praktyka zawodowa, egzamin). W normie sprecyzowane jest, jakie informacje musi zawierać certyfikat. Certyfikat i/lub legitymacja wydawany jest maksymalnie na okres 5-ci lat począwszy od momentu spełnienia wszystkich wymagań.

Jednostka certyfikująca ma prawo cofnąć certyfikat, jeśli zdobędzie dowody na nieetyczne zachowanie sprzeczne z programem certyfikacji lub, jeśli wystąpi znacząca przerwa¹ w działalności w sektorze zastosowań, w którym osoba jest certyfikowana.

¹ Norma definiuje znaczącą przerwę jako brak działalności, bądź jej zmiana, która powstrzymuje osobę certyfikowaną przed wykonywaniem obowiązków odpowiadających jej poziomowi certyfikacji w ramach sektora(-ów) zastosowań, dla których jest ona certyfikowana, przez:

a) okres ciągły przekraczający 365 dni lub;

b) dwa okresy lub więcej okresów o łącznym czasie przekraczającym dwie piąte całkowitego czasu trwania ważności certyfikatu.

8. Ponowna certyfikacja (odnowienie i recertyfikacja)

Po wygaśnięciu pierwszego okresu ważności i każdorazowo co 10 lat, ważność certyfikatu może być odnowiona na kolejne 5 lat po przedstawieniu udokumentowanych dowodów o kontynuowaniu działalności zawodowej i uzupełnieniu wiedzy technicznej w certyfikowanym sektorze zastosowań.

Po zakończeniu drugiego okresu ważności (co 10 lat) ważność certyfikatu może odnowiona i przedłużona na kolejne 5 lat:

- dla osób certyfikowanych na poziomie 1 i 2 na podstawie sesji egzaminacyjnej sektorowej z praktyki,
- dla osób certyfikowanych na poziomie 3 na podstawie prezentacji dorobku z wyszczególnieniem zawodowych szkoleń doskonalących personel (kursy szkoleniowe, konferencje itp.), ustawicznej odpowiedzialnej działalności personelu w podejmowaniu zadań w sektorze(-ach) zastosowań i dowodów stałej kompetencji (raporty, projekty itp.).

9. Okres przejściowy

Zanim jednostka certyfikująca rozpocznie certyfikację w każdym sektorze zastosowań norma wymaga, aby określiła okres przejściowy. W tym czasie za ustalenie lub rozszerzenie programu certyfikacji ma być odpowiedzialna grupa Nadzorców wyznaczona przez jednostkę. Grupa powinna składać się z min. 3 osób reprezentujących różne strony zainteresowane, ale nie związani ze sobą komercyjnie. Norma podaje też, jakie kwalifikacje powinny być brane pod uwagę przy wyborze Nadzorców, egzaminatorów i członków komisji oceniającej.

10. Wnioski końcowe

Podsumowując omówienie certyfikacji personelu ochrony katodowej zgodnie z normą PN-EN 15257:2008 należy zwrócić uwagę na pewne różnice w wymaganiach tej normy w stosunku do normy PN-EN ISO/IEC 17024:2004.

W normie PN-EN 15257:2008 wymagane jest ustanowienie Nadzorców tylko na okres przejściowy, natomiast norma PN-EN ISO/IEC 17024:2004 wymusza na jednostce utrzymanie Komitetu programowego przez cały okres trwania oferowanego programu certyfikacji. Rozbieżność dotycząca decyzji o certyfikacji stanowi również duży problem – wg normy PN-EN 15257:2008 komisja oceniająca ma zatwierdzać kandydatów do certyfikacji. Natomiast norma PN-EN ISO/IEC 17024:2004 jasno precyzuje, że decyzja o certyfikacji należy tylko i wyłącznie do jednostki certyfikującej. Ponadto norma PN-EN 15257:2008 wprowadza nową grupę osób uczestniczących w procesie certyfikacji – wspomnianą już komisję oceniającą. Dużą zaletą normy PN-EN 15257:2008 dla jednostek certyfikujących są szczegółowo opisane wymagania dotyczące przeprowadzania i przebiegu egzaminów.